

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 286

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

datum: 26 februari 2024

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Boslandbouw - Doelstellingen

In het Masterplan Agroforestry van Nederland lezen we dat zij tegen 2030 25.000 hectare agroforestry willen realiseren waarvan 1000 hectare voedselbos. Daarin worden ook verschillende programma's uitgewerkt zoals boslandbouw in combinatie met melkveehouderijen, kippenuitlopen en akkerbouw. Ook is er sprake van een taskforce die uitdagingen op het vlak van beleid en wetgeving aanpakt. In het masterplan worden ook projecties gemaakt van hoe die 25.000 hectare boslandbouw er kunnen uitzien, met een onderscheid tussen 'gebiedsinrichting met agroforestry', 'silvopastorale systemen voor melkveehouderijen', 'beplanten kippenuitlopen', 'agroforestry en akkerbouw' en 'voedselbosbouw'.

In Vlaanderen kunnen landbouwers een beroep doen op steunmaatregelen voor aanplant en onderhoud van agroforestrysystemen, maar concrete cijfers i.v.m. doelstellingen en ambities zijn onduidelijk.

1. Wat zijn de Vlaamse doelstellingen op het vlak van boslandbouw?
 - a) Zijn er hectaredoelstellingen? Zo ja, welke? Wat is het resultaat?
 - b) Zijn er verschillende programma's waarop wordt ingezet? Zo ja, welke? Graag een overzicht van de verschillende programma's en hun resultaat.
 - c) Zijn er doelstellingen voor verschillende types boslandbouw zoals in het Nederlandse voorbeeld, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen gebiedsinrichting met 'agroforestry', 'silvopastorale systemen voor melkveehouderijen', 'beplanten kippenuitlopen', 'agroforestry en akkerbouw' en 'voedselbosbouw'?
2. Hoeveel subsidies werden er al verleend via de steunmaatregelen voor boslandbouw? Hoeveel subsidies voor aanplant en onderhoud van boslandbouwsystemen? Graag een onderscheid tussen boslandbouw aanplantsubsidie (BLS) en boslandbouw onderhoudssubsidie (BLO) en onderscheid tussen toegekende subsidies en effectief uitgekeerde subsidies waarbij een aanplant gebeurde. Graag de financieringsbron vermelden.
 - a) Graag een overzicht van het bedrag uitgekeerd per jaar sinds 2013 en de beplante oppervlakte.
 - b) Hoeveel euro bedraagt het bedrag per dossier en het totaal uitgekeerde bedrag per subsidie?

- c) Hoelang moet de beplanting blijven staan vooraleer voor subsidie in aanmerking te komen? Wat gebeurt er als de beplanting niet blijft staan, zoals in de voorwaarden is opgenomen? Werden al subsidies teruggevorderd? Hoeveel? Aantal dossiers?
3. Hoeveel bijkomende koolstofopslag wil de minister van Landbouw creëren dankzij boslandbouw?
4. Op welke manier worden de doelstellingen voor boslandbouw gekoppeld aan andere beleidsdoelstellingen, bijvoorbeeld op het vlak van biodiversiteit, waterkwaliteit, erosiecontrole, LULUCF (land use, land use change and forestry), ...?
5. Nederland stelt ongeveer 3,3 miljoen euro beschikbaar voor ondersteuning van de werkpakketten voor de ontwikkeling van agroforestrysystemen en 2,5 miljoen euro voor ondersteuning van programma's met praktijkonderzoek.

Welke jaarlijkse budgetten zijn er in Vlaanderen beschikbaar voor deze ondersteuning?

ANTWOORD

op vraag nr. 286 van 24 februari 2024

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

1. a) In het huidige GLB 2023-2027 maakt de aanplantsubsidie voor boslandbouwsystemen deel uit van de steunmaatregel voor niet-productieve investeringen. Een concrete Vlaamse doelstelling is er niet, via de GLB steun willen we de opname door landbouwers echter wel maximaal ondersteunen. De eerste bomen in dit GLB werden afgelopen winter aangeplant. De betrokken landbouwers zullen in de loop van 2024 uitbetaald worden nadat de controles op deze aanplanten zijn afgerond.
b) Er wordt binnen de maatregel voor aanplant boslandbouw geen onderscheid gemaakt tussen types. Alle boslandbouwsystemen die voldoen aan de subsidievoorwaarden komen in aanmerking. Via een VLAIO-LA-traject met steun van het Agentschap Innoveren & Ondernemen (VLAIO) voert het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) samen met het consortium Agroforestry onderzoek uit naar de verschillende mogelijkheden en voordelen van diverse boslandbouwsystemen.
c) Er zijn geen aparte doelstellingen voor verschillende types boslandbouw.
2. a) Een overzicht voor de uitgekeerde steun per campagnejaar voor de steunmaatregel 'Aanplant van boslandbouwsystemen' voor de periode 2013-2022 vanuit de Vlaamse plattelandsontwikkelingsprogramma's PDPO II en PDPO III is weergegeven in bijlage 1. De steunmaatregel 'Onderhoud van boslandbouwsysteem' is nieuw sinds het campagnejaar 2023 vanuit het Vlaams GLB-Strategisch Plan 2023-2027, waarvoor nog geen definitieve gegevens beschikbaar zijn.
b) Het bedrag per dossier per campagnejaar voor de steunmaatregel 'Aanplant van boslandbouwsystemen' voor de periode 2013-2022 vanuit de Vlaamse plattelandsontwikkelingsprogramma's PDPO II en PDPO III is weergegeven in bijlage 2. De steunmaatregel 'Onderhoud van boslandbouwsysteem' is nieuw sinds het campagnejaar 2023, waarvoor nog geen definitieve gegevens beschikbaar zijn.
c) Bij boslandbouwsystemen die werden aangelegd onder het Vlaamse Programma voor Plattelandsontwikkeling PDPO II (2007-2013) moeten de bomen minstens 15 jaar blijven staan. Voor boslandbouwsystemen vanaf PDPO III is dat 10 jaar. Er is een terugvordering geweest voor één landbouwer voor een bedrag van 558,6 euro in 2019.
3. Bijlage 3 bevat een overzicht van de in het GLB-Strategisch Plan 2023-2027 vermelde en vooropgestelde:
 - outputindicatoren voor de steunmaatregel 'Onderhoud van boslandbouwsystemen' en voor de steunmaatregel 'niet-productieve investeringen', waarvan 'aanplant van boslandbouwsystemen' een onderdeel is.
 - resultaatindicatoren voor koolstofopslag in bodems en biomassa en voor bebost land. Boslandbouwsystemen dragen hieraan bij.
4. De steun voor boslandbouwsystemen binnen het Vlaamse GLB-Strategisch Plan draagt bij aan biodiversiteit, vasthouden van water, verminderen van erosie en opslag van

koolstof, en dus aan de beleidsdoelstellingen terzake. Boslandbouw zorgt voor een ecologische meerwaarde en heeft een positieve impact op talrijke andere belangrijke ecosysteemdiensten. De bomen zorgen voor:

- het verhogen van de functionele agrobiodiversiteit op de akker zodat er een verhoogde slaagkans voor natuurlijke plaagbeheersing is, wat leidt tot minder gewasbeschermingsmiddelen;
 - de opslag van koolstof en dus een vermindering van het broeikasgaseffect: bomen leggen koolstof vast in hun hout en in de bodem. In het VEKP is er aandacht voor het bevorderen van koolstofopslag, waarbij boslandbouw als instrument wordt genoemd;
 - vruchtbare bodems: via hun wortels houden de bomen nutriënten vast uit diepere bodemlagen, die de landbouwgewassen na de bladval zelf kunnen opnemen. Op die manier verhogen de wortels en bladeren van de bomen de organische stof in de bodem;
 - minder erosie en nutriëntenuitspoeling en een betere waterberging: een goed doorwortelde, humusrijke bodem houdt beter en langer water vast. Bovendien zuigen de wortels bij droogte water op uit diepere grondlagen, waardoor via een soort hydraulische lift ook de gewassen meer water krijgen. Datzelfde geldt voor voedingstoffen die dreigen uit te spoelen: de wortels pompen ze op en brengen ze ook zo opnieuw binnen het wortelbereik van de gewassen. Dit heeft ook een positief gevolg voor de waterkwaliteit. Doordat er minder sprake is van erosie en uitspoeling van nitraat en landbouwchemicaliën, gaat de kwaliteit van het (grond)water erop vooruit.
 - Ook bestuivers zoals bijen kunnen meegenieten van de bomen. Ook voor tal van vogels en kleine zoogdieren kunnen bomen in het landbouwgebied voor een aanvulling van hun leefgebied en voedsel zorgen.
5. Zoals vermeld in het Vlaamse GLB-Strategisch Plan zijn voor de periode 2023-2027 volgende middelen vanuit dit plan voorzien:
- 15.213.000 euro totale overheidssteun voor VLIF-niet-productieve investeringen, waaronder de aanplant van boslandbouwsystemen;
 - 281.340 euro totale overheidssteun voor de steunmaatregel 'onderhoud van boslandbouwsystemen'.

Er zijn geen vooraf vastgelegde specifieke budgetten voor ondersteuning van praktijkonderzoek rond boslandbouwsystemen. In het kader van projectoproepen bij bv. VLAIO, Horizon Europe, ... kunnen initiatiefnemers of organisaties projectvoorstellen indienen voor zover ze aan de voorwaarden van de projectoproep voldoen. Een greep uit de projecten die gefinancierd worden vanuit diverse hoeken is te vinden in bijlage 4.

Een aantal recent/bijna afgelopen projecten zijn:

- Legcombio (2017-2020), gefinancierd door het Agentschap Landbouw en Zeevisserij
- en 'Agroforestry in Vlaanderen' (2020-augustus 2024), gefinancierd via het instrument VLAIO-landbouwtrajecten (LA-trajecten) vanuit het Agentschap Innoeren & Ondernemen.

BIJLAGEN

1. [Overzicht van het bedrag uitgekeerd per campagnejaar voor de steunmaatregel 'Aanplant van boslandbouwsystemen' voor de periode 2013-2022 en de beplante oppervlakte](#)
2. [Overzicht van het uitgekeerde bedrag per dossier per campagnejaar voor de steunmaatregel 'Aanplant van boslandbouwsystemen' voor de periode 2013-2022](#)
3. [Outputindicatoren en resultaatindicatoren vanuit het Vlaams GLB Strategisch Plan 2023-2027 voor koolstofopslag en boslandbouw](#)

4. [Een greep uit de projecten met betrekking tot boslandbouw met steun vanuit de Vlaamse Overheid](#)